

Geri Dönüşüm Sektöründe İnsana Yakışır İşin Teşvikine İlişkin Politika Yönergeleri

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Aralık 2025'te şu kararı aldı:[Geri dönüşüm sektöründe insana yakışır iş koşullarının teşvikine yönelik politika yönergeleri](#) Bu kılavuz, Mayıs 2025'te düzenlenen uzmanlar toplantısında hükümetler, işçiler ve işverenler arasında müzakere edilmişti. Uluslararası Atık Toplayıcıları Birliği (IAWP) bu müzakerelere katılmış ve WIEGO ile birlikte, kılavuzda atık toplayıcıları için kilit önem taşıyan bölümleri ve temaları özetleyen bu belgeyi hazırlamıştır.

1. Aşağıdaki tanımlayıcıları kullanarak atık toplayıcılarına yapılan referansların eşleştirilmesi:

- İÇİNDE atık toplayıcılar
- Elektronik geri dönüşüm işçileri
- BEN gayriresmi ekonomi / gayriresmi işçiler
- Kayıt dışı geri dönüşüm işçileri
- Myıllık atık toplama
- C (Atık toplayıcılarına açıkça atıfta bulunulduğunda)

Doğrudan Alıntı	Atık toplayıcıları referans alan kategori	Tamamlayıcı Analiz
<p>6. Paragraf</p> <p>"Günümüzde geri dönüşüm, ekonominin tüm sektörlerinde son derece heterojen ve çeşitli bir faaliyet yelpazesini kapsamaktadır; elle atık toplama Atık toplama ve geri kazanımından, ilaç endüstrisindeki dijital olarak desteklenen endüstriyel simbiyozu kadar."</p>	<p>Elle atık toplama işlemine açıkça atıfta bulunulmuştur.</p>	<p>Atık toplama faaliyetini, artık veya marjinal bir etkinlik olarak değil, geri dönüşüm işinin ayrılmaz ve meşru bir biçimi olarak tanımlar.</p> <p>Bu durum, sektörün kendi tanımı içinde gayri resmi, elle yapılan geri dönüşümü de kapsar.</p>

<p>8. Paragraf</p> <p>"Geri dönüşüm çevresel hedeflere katkıda bulunabilse de, bazı geri dönüşüm faaliyetleri çevreyi kirletebilir ve geri dönüşüm sektöründeki birçok işletme ve çalışan bu koşullarda faaliyet göstermektedir."yapısal gayriresmiyet koşullarıÇoğu zaman kötü çalışma koşullarında yaşadıkları için potansiyellerini tam olarak gerçekleştiremiyorlar ve yeşil ve insana yakışır işlere yönelik isteklerini yerine getiremiyorlar."</p>	<p>Yapısal kayıt dışılık koşullarında çalışan geri dönüşüm işçileri.</p>	<p>Kayıt dışılığın bireysel bir başarısızlık değil, yapısal bir durum olduğuna dair net bir teşhis.</p> <p>Doğrudan atık toplayıcılara ve kayıt dışı geri dönüştürücülere başvurun.</p>
<p>10. Paragraf - "İşyerinde temel ilke ve hakların korunması ve gerçekleştirilmesi de dahil olmak üzere sosyal adaletin ilerletilmesi, geri dönüşüm faaliyetlerinde ve operasyonlarında yer alan işçilerin kariyerlerini sürdürebilmelerini sağlamanın anahtarıdır."geçim kaynaklarıve işlerini eşitlik, özgürlük, güvenlik, sağlık, sosyal güvenlik ve saygınlık koşullarında yerine getirirler."</p>		

<p>12. Paragraf</p> <p>“Bu yönergeler, bölgesel, ulusal, yerel ve sektörel düzeylerde, resmi ve gayri resmi ekonomide faaliyet gösteren, kamu veya özel sektör tarafından işletilen tüm geri dönüşüm operasyonlarına uygulanmak üzere tasarlanmıştır.”</p>	<p>Kayıt dışı ekonomi (açıkça belirtilmiştir).</p>	<p>Herhangi bir belirsizliği ortadan kaldırır: gayri resmi geri dönüşüm çalışmaları, Kılavuzların kapsamına tamamen girer.</p>
<p>13. Paragraf</p> <p>“Geri dönüşüm değer zincirlerinde hem resmi hem de gayri resmi geri dönüşüm faaliyetleri bir arada var olup birbirleriyle kesişse de, bu politika kılavuzları, gayri resmi ekonomideki geri dönüşüm işletmeleri ve çalışanlarına özel önem verilerek hazırlanmıştır. Bunun nedeni sadece sayıca çok olmaları değil, aynı zamanda ILO'nun ve Birleşmiş Milletler sisteminin geri kalanının sosyal adaleti ilerletme ve kimsenin geride kalmamasını sağlama görevidir.”</p>	<p>Kayıt dışı ekonomide çalışanlar (Açık öncelik)</p>	<p>Bu, belgenin tamamında atık toplayıcıları için en güçlü siyasi dayanak noktasıdır.</p> <p>Tarafsız bir kapsama değil, olumlu önceliklendirmeyi tesis eder.</p>
<p>15. Paragraf</p> <p>“Bu politika yönergeleri şu kişiler tarafından kullanılmak üzere tasarlanmıştır: “...geri dönüşüm işçileri ve onları temsil eden işçi örgütleri; Kooperatifler ve diğer geri dönüşüm işçileri örgütleri de dahil olmak üzere sosyal ve</p>	<p>Geri dönüşüm işçileri</p> <p>Kooperatifler / Sosyal ve Ekonomik İşbirliği (açık, işçi odaklı)</p>	<p>Kooperatifleri ve KOBİ kuruluşlarını yalnızca işletme olarak değil, geri dönüşüm işçilerinin örgütleri olarak açıkça tanıır.</p> <p>Atık toplayıcı kooperatiflerini ve derneklerini doğrudan kapsar.</p>

dayanışma ekonomisi kuruluşları..."		
16(a) paragrafı "Hükümetlerin görevi, ulusal yasaları ve düzenlemeleri benimsemek, aşamalı olarak uygulamak ve yürürlüğe koymak ve temel çalışma ilkelerinin ve haklarının ve onaylanmış ILO Sözleşmeleri ve Protokollerinin geri dönüşüm sektöründeki tüm işçileri korumasını ve onlara uygulanmasını sağlamaktır."...	Geri dönüşüm işçileri (evrensel).	Bu madde, istihdam durumuna bakılmaksızın tüm geri dönüşüm işçilerinin hak sahibi olduğunu ortaya koymaktadır. Dolaylı olarak kayıt dışı çalışanları ve atık toplayıcılarını da içerir.
67. paragraf "Kayıt dışı ekonomi, mevzuatın uygulanması, sürdürülebilir, üretken ve verimli işletmelerin büyümesi, atık toplayıcılarının ve diğer kayıt dışı çalışanların geçim kaynaklarının ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi açısından büyük bir zorluk teşkil etmektedir.",ve çalışma haklarının gerçekleştirilmesi ve"Herkes için sosyal koruma."	Atık toplayıcılar (açıkça belirtilmiş) Kayıt dışı çalışanlar (açıkça belirtilmiş)	Atık toplayıcılarını belirli bir alt grup olarak doğrular. kayıt dışı geri dönüşüm işçileri arasında Herkes için sosyal güvencesi de içeren resmileştirme ihtiyacı ortaya konmuştur.
67. Paragraf (devamı) "İşgücü piyasasında dezavantajlı durumda olan kadınlar, gençler, göçmenler ve diğer işçi kategorileri, kayıt dışı geri dönüşüm işçileri arasında orantısız bir şekilde fazla temsil edilmektedir.""	Kayıt dışı geri dönüşüm işçileri (açıkça belirtilmiştir).	Atık toplayıcıları için cinsiyet ve kapsayıcılık duyarlı yaklaşımları destekler. Güvenlik açığına dayalı önceliklendirmeyi güçlendirir.

<p>122. paragraf</p> <p>"Gayriresmî ekonomideki geri dönüşümün ortak bir özelliği, ilgili işçiler ile çalıştıkları işi yapan işveren arasında doğrudan bir istihdam ilişkisinin olmamasıdır."</p>	<p>Kayıt dışı geri dönüşüm işçileri (örtülü).</p>	<p>Atık toplayıcılarının çoğunun çalışma gerçekliğini tam olarak tanımlıyor.</p> <p>Uygun koruma ve düzenlemeye ihtiyaç duyan bir bağlam hazırlar veya önerir.</p>
<p>126. Paragraf</p> <p>"Geri dönüşüm işçileri için çalışma saatleri, bazı değer zincirlerinde geri dönüşüm işinin düzensizliği, düşük gelirler veya işin gereklilikleri gibi faktörler nedeniyle aşırı uzun olabilir. Bazı atık toplayıcılar gece çalışmaktadır.",Birçoğu yalnız ve izole bir şekilde çalışırken."</p>	<p>Atık toplayıcılar (açıkça belirtilmiş)</p>	<p>Atık toplayıcılarının özel çalışma koşullarının doğrudan tanınması.</p> <p>İş sağlığı ve güvenliği, çalışma saatleri ve koruma ile ilgili daha sonraki hükümlere dayanak oluşturmaktadır.</p>

2. Haritalama Bölümü: Kooperatifler ve sosyal ve dayanışma ekonomisi

<p>44. Paragraf</p> <p>“Kooperatifler ve diğer sosyal ve dayanışma ekonomisi kuruluşları, insana yakışır işin teşvik edilmesinde önemli bir rol oynamakta ve birçok ülkede, özellikle de kayıt dışı ekonomideki en ciddi insana yakışır iş eksikliklerine karşı savunmasız olan geri dönüşüm işçilerinin yaşam ve çalışma koşullarını iyileştirmiştir. Sosyal ve dayanışma ekonomisi kuruluşları, işleyişlerinin özünde yer alan ve insanlara ve gezegene özen gösterme, eşitlik ve adalet, karşılıklı bağımlılık, özyönetim, şeffaflık ve hesap verebilirlik ile insana yakışır iş ve geçim kaynaklarının sağlanmasıyla tutarlı bir dizi değeri uygulamaya koymaktadır.”</p>	<p>Geri dönüşüm işçileri</p> <p>Kayıt dışı ekonomi</p> <p>Kooperatifler / KOBİ'ler (açıkça belirtilmiş)</p>	<p>Bu, açıkça şu hususları kabul etmektedir: 1) kooperatifler yaşam ve çalışma koşullarını iyileştirir; 2) etkileri özellikle kayıt dışı ekonomideki savunmasız işçiler için önemlidir.</p> <p>Bu paragraf, örgütlü atık toplayıcı kooperatiflerini açıkça kapsamaktadır.</p>
<p>47(c) paragrafı</p> <p>“Hükümetler, işveren ve işçi örgütleriyle istişare ederek şunları yapmalıdır: ... (c) sosyal ve dayanışma ekonomisi geri dönüşüm kuruluşlarına ulusal yasa ve uygulamalara uygun olarak ve diğer işletme türlerine tanınanlardan daha az elverişli olmayan şartlarda muamele ederek eşit bir rekabet ortamı sağlamak.”</p>	<p>Kooperatifler / KOBİ</p> <p>Geri dönüşüm kuruluşları (açıkça belirtilmiş)</p>	<p>Geri dönüşüm sektöründe faaliyet gösteren KOBİ kuruluşlarına karşı ayrımcılık yapılmaması gerektiğini kabul eder.</p> <p>Atık toplama kooperatiflerini açıkça şu konulardan korur: 1) münhasır özelleştirme, 2) düzenleyici önyargılar, 3) eşitsiz teklif verme.</p>

<p>48(c) paragrafı</p> <p>İşveren örgütleri şunları yapmalıdır:</p> <p>(c) Sosyal ve dayanışma ekonomisi kuruluşlarının, gelişimlerine katkıda bulunabilecek, iş potansiyellerini, girişimcilik ve yönetim kapasitelerini artıracak, verimliliklerini ve rekabet güçlerini güçlendirebilecek ve uluslararası pazarlara ve kurumsal finansmana erişimlerini kolaylaştırabilecek iş ağlarına ve ortaklarına erişimlerini kolaylaştırmayı göz önünde bulundurun.”</p>	<p>Geri dönüşüm bağlamında (örtülü) sosyal ve dayanışma ekonomisi kuruluşları (açık), sosyal ve dayanışma ekonomisi (SSE) içinde oluşturulan atık toplayıcı örgütlerini de içerir (örtülü).</p>	<p>Sosyal ve dayanışma ekonomisi kuruluşlarının (atık toplayıcı kooperatifleri dahil) 1) pazarlara, 2) sermayeye ve 3) ağlara erişim açısından karşılaştığı yapısal engelleri kabul eder. Bu, özel destek politikalarına duyulan ihtiyacı meşrulaştırır.</p>
--	---	--

<p>152. Paragraf (f)</p> <p>“Hükümetler şunları yapmalıdır: (...)</p> <p>(f) 193 No'lu Tavsiyede verilen yönergelere uygun olarak, kooperatiflerin ve diğer sosyal ve dayanışma ekonomisi kuruluşlarının kurulmasını ve büyümesini, bunların oluşumunu ve faaliyetlerini düzenleyen yasal ve idari çerçeve açısından eşit şartlar yaratarak teşvik etmek. Farklı geri dönüşüm değer zincirlerinde ve operasyonlarında girişimcileri, işverenleri ve işçileri, sosyal ve dayanışma ekonomisi kuruluşları ve kadın ve gençlerin önderliğindeki örgütler ve ağlar da dahil olmak üzere diğer üyelik tabanlı örgütler gibi resmi birlikler halinde örgütlenmeleri için güçlendirmek, endüstriyel ilişkilerde etkin bir şekilde yer alma kapasitelerini artırabilir ve verimliliğin, çalışma koşullarının ve insana yakışır işin iyileştirilmesine katkıda bulunabilir.”</p>	<p>Kooperatifler / KOBİ kuruluşları / resmi dernekler / Diğer üye Gemi Tabanlı Kuruluşlar (açıkça belirtilmiş)</p> <p>Geri dönüşüm işçileri (örtülü, güçlü)</p> <p>Kayıt dışı çalışanlar (örtülü)</p>	<p>Bu, kolektif örgütlenmeyi şu amaçlara hizmet eden bir araç olarak açıkça kabul etmektedir: 1) çalışma koşullarını iyileştirmek, 2) iş ilişkilerine katılmak, 3) verimliliği artırmak.</p> <p>Özellikle KOBİ kuruluşlarında ve gençlere ve kadınlara odaklanarak, "örgütlenmeyi" destekleyen ve teşvik eden düzenleyici çerçevelere duyulan ihtiyacı açıkça kabul etmektedir.</p>
---	---	---

<p>Paragraf 23(i)</p> <p>“Hükümetler şunları yapmalıdır: (i) Atık yönetimi ve geri dönüşümde insana yakışır iş fırsatlarını optimize etmek için kamu alımlarını kullanmak, KOBİ'lere, kooperatiflere ve diğer sosyal ve dayanışma ekonomisi kuruluşlarına ihale süreçlerine katılmalarını sağlamak için destek sağlamak da dahil olmak üzere...”</p>	<p>KOBİ'ler, kooperatifler ve diğer sosyal ve dayanışma ekonomisi kuruluşları (açıkça belirtilmiş)</p>	<p>Kapsayıcı kamu alımını mümkün kılar.</p> <p>Atık toplama kooperatiflerinin belediye geri dönüşüm sistemlerine dahil edilmesinin doğrudan temeli.</p> <p>Özellikle KOBİ kuruluşlarında “örgütlenmeyi” destekleyen ve teşvik eden düzenleyici çerçevelere duyulan ihtiyacı açıkça kabul etmektedir. Kamu “ihale ve sözleşme” yöntemini önermektedir.</p>
--	--	---

<p>3. Haritalama Bölümü: Biçimlendirme</p>		
<p>65. Paragraf</p> <p>“Resmiyetlendirme, işçilerin ve ekonomik birimlerin – işletmeler, girişimciler ve hane halkları da dahil olmak üzere – tüm ekonomik faaliyetlerinin, hukuken ve pratikte, yeterince resmi düzenlemelerle kapsanmasını sağlamak anlamına gelir.”</p>	<p>İşçiler (genel)</p> <p>Gayriresmi ekonomi (örtük)</p>	<p>Bu, özellikle hane halklarını ve girişimcileri, yani serbest çalışan atık toplayıcılarını da kapsayan kategorileri açıkça içermektedir.</p>

<p>66. paragraf</p> <p>“Özellikle düşük gelirlili ülkelerin şehirlerinde ve çevresinde, geri dönüşüm ve döngüsel ekonominin diğer alanlarında kayıt dışı istihdam seviyeleri yüksektir. Düşük kamu harcamaları, yetersiz kaliteli kamu hizmetleri ve bunlara sınırlı erişim, işletmelerin düşük verimliliği ve uyumluluk zorluklarıyla birlikte kayıt dışılığın temel nedenleridir. Düşük eğitim seviyesi, ayrımcılık, yoksulluk, ekonomik kaynaklara, finansmana ve mülkiyete erişim eksikliği ve düşük örgütlenme seviyeleri gibi mikro düzey belirleyiciler de çalışanları kayıt dışı çalışmaya yönlendirebilir.”</p>	<p>Kayıt dışı istihdam</p> <p>Geri dönüşüm işçileri (örtülü)</p>	<p>Bu yaklaşım, kayıt dışılığı sektörün bir anormalliği değil, yapısal bir özelliği olarak konumlandırıyor.</p> <p>Bu metin, atık toplayıcılarının bulunduğu, kayıt dışı kentsel geri dönüşümün tipik koşullarını açıklamaktadır.</p> <p>Kayıt dışılığın üstesinden gelmek için örgütlenmenin önemini vurgular.</p>
--	--	---

<p>67. paragraf</p> <p>"Kayıt dışı çalışma, mevzuatın uygulanması, sürdürülebilir, üretken ve verimli işletmelerin büyümesi, atık toplayıcılarının ve diğer kayıt dışı çalışanların geçim kaynaklarının ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve herkes için çalışma ve sosyal koruma haklarının gerçekleştirilmesi açısından büyük bir zorluk teşkil etmektedir. Kadınlar, gençler, göçmenler ve işgücü piyasasında dezavantajlı durumda olan diğer işçi kategorileri, kayıt dışı geri dönüşüm işçileri arasında orantısız bir şekilde fazla temsil edilmektedir."</p>	<p>Atık toplayıcılar (açıkça belirtilmiş)</p> <p>Kayıt dışı çalışanlar</p> <p>Kayıt dışı geri dönüşüm işçileri</p>	<p>Bu düzenleme, atık toplayıcılarını açıkça şu şekilde tanımlar: 1) kayıt dışılıktan etkilenen bireyler, 2) işçi ve sosyal güvenlik haklarına sahip kişiler. 3) Kayıt dışılığı yapısal eşitsizlikle ilişkilendirir.</p>
<p>67. Paragraf (devamı)</p> <p>"Bu nedenle, bütünleşik politika yaklaşımları aracılığıyla geri dönüşümün resmileştirilmesi, herkes için çevresel olarak sürdürülebilir ekonomilere ve toplumlara ve insana yakışır işler yaratmak için döngüsel ekonomiye yönelik kapsayıcı ve adil bir geçişin sağlanması açısından kritik öneme sahiptir."</p>	<p>Geri dönüşüm işçileri (örtülü)</p> <p>Atık toplayıcılar (örtülü)</p>	<p>Biçimlendirme, bir yaptırım olarak değil, adil bir geçişin koşulu olarak sunulmaktadır.</p> <p>Bu, ekolojik dönüşümün atık toplayıcılarını kapsamı gerektiği, onları yerlerinden etmemesi gerektiği anlamına gelir.</p>

<p>Sayfa 50 – Paragraf 68(a–b)</p> <p>“Hükümetler, işveren ve işçi örgütleriyle istişare ederek şunları yapmalıdır:</p> <p>(a) işgücü ve ekonomik birimlere ilişkin istatistikler toplayarak, yasal ve politika çerçevelerini ve uygulamalarını gözden geçirerek ve geri dönüşümdeki insana yakışır iş eksikliklerini dikkate alarak, kayıt dışılığın özelliklerini ve itici güçlerini kapsamlı bir şekilde değerlendirmek;</p> <p>(b) Geri dönüşümde resmi ekonomiye geçişi kolaylaştırmak için entegre bir politika çerçevesi geliştirmek ve uygulamak, stratejiler ve teşvikler oluşturmak, ... aktörlerin çeşitliliğini dikkate almak ve kayıt dışılığın bağlama özgü etkenlerine göre uyarlanmak.”</p>	<p>Kayıt dışı ekonomi</p> <p>Geri dönüşüm işçileri (örtülü)</p>	<p>Biçimlendirme, bir yaptırım olarak değil, teşviklere ihtiyaç duyan adil bir geçiş için bir koşul olarak sunulmaktadır.</p> <p>Bu, ekolojik dönüşümün atık toplayıcılarını kapsamı gerektiği, onları yerlerinden etmemesi gerektiği anlamına gelir.</p>
---	---	---

<p>Paragraf 68(f–h)</p> <p>“Hükümetler şunları yapmalıdır: (f) İş sağlığı ve güvenliği ile iş denetimini ve ulusal yasa ve düzenlemelere uyumu teşvik eden mekanizmaları güçlendirmek, geri dönüşümdeki istihdam ilişkilerinin tanınması ve uygulanmasının kayıt dışı ekonomiyi de kapsamasını sağlamak ve iş denetiminin yetki ve kapasitesini KOBİ kuruluşlarını, kayıt dışı ve tescilsiz sektörleri kapsayacak şekilde genişletmek; (g) işverenlerin ve çalışanların örgütlenme ve toplu pazarlık haklarını kullanmaları için elverişli bir ortam oluşturmak; (h) Resmi ekonomiye geçiş stratejilerinin tasarımında ve uygulanmasında sosyal diyalogu teşvik etmek.”</p>	<p>Kayıt dışı ekonomi</p> <p>Geri dönüşüm işçileri</p> <p>SSE kuruluşları (açıkça belirtilen)</p>	<p>Biçimselleşmeyi örgütlenme ve toplumsal diyalogla ilişkilendirir.</p> <p>Bu yaklaşım, iş sağlığı ve güvenliğini kayıt dışı ekonomiye açıkça uygulamaktadır, ancak kayıt dışı istihdam örgütlerinin faaliyet gösterdiği bağlamları, iş standartlarına uymanın zorluğunu ve bazı kayıt dışı çalışan bağlamlarında iş muayenesinin zorluğunu göz ardı etmektedir.</p>
<p>Paragraf 68(i)</p> <p>"Geri dönüşüm sektöründeki tüm işçilerin yeterli sosyal güvenlik kapsamına erişimini sağlayın ve ulusal koşulları dikkate alarak sosyal güvenlik sistemlerini daha sürdürülebilir, kapsayıcı ve etkili hale getirin."resmileştirme stratejilerinin kolaylaştırıcıları</p>	<p>Geri dönüşüm işçileri</p> <p>Kayıt dışı çalışanlar (örtülü)</p>	<p>Biçimlendirme, sosyal korumadan önce gelmez: birbirlerini güçlendirirler.</p> <p>Kayıt dışı atık toplayıcılarının sosyal koruma hakkını güçlendirin.</p>

<p>4. Sosyal koruma, çalışma koşulları, iş sağlığı ve güvenliği ve şiddet konularını kapsayan haritalama bölümü</p>		
<p>Paragraf 68(i)</p> <p>Hükümetler, işveren ve işçi örgütleriyle istişare ederek,</p> <p>“Geri dönüşüm sektöründeki tüm işçilerin yeterli sosyal güvenlik kapsamına erişimini sağlayın ve ulusal koşulları dikkate alarak sosyal güvenlik sistemlerini daha sürdürülebilir, kapsayıcı ve etkili hale getirin.”</p>	<p>geri dönüşüm sektöründeki tüm işçiler (açıkça belirtilmiş)</p>	<p>Sosyal korumanın şunlara bağlı olmadığını ortaya koymaktadır:resmi istihdam.</p> <p>Bu düzenleme doğrudan atık toplayıcıları, serbest çalışanlar ve kooperatif üyeleri için geçerlidir.</p>
<p>138. Paragraf. Geri dönüşüm sektöründe refah ve yaşam olanaklarının sağlanması önemli ölçüde farklılık göstermekle birlikte, koşullar genellikle büyük işletmelerde resmi olarak çalışan işçiler için, sokaklarda ve çöplüklerde kayıt dışı çalışan ve kendi hesabına çalışan işçilere göre daha iyidir; zira bu tür yerlerde olanaklar genellikle mevcut değildir. Geri dönüşüm sektöründeki kayıt dışı çalışanların çoğu yeterli refah ve yaşam olanaklarına erişememektedir. Bazı geri dönüşüm işçileri için yaşam</p>	<p>Kayıt dışı işletmelerde çalışan işçiler ve sokaklarda ve çöplüklerde kendi hesabına çalışan işçiler (açıkça belirtilmiş)</p>	<p>Atık toplayıcılarının çalışma koşullarını ve bağamlarını tanımlayan farklı kategorileri değerlendirir.</p>

ve çalışma koşulları birbirinden ayrılamaz.		
122. Paragraf "Gayriresmî ekonomideki geri dönüşümün ortak bir özelliği, ilgili işçiler ile çalıştıkları işi yapan işveren arasında doğrudan bir istihdam ilişkisinin olmamasıdır."	Kayıt dışı ekonomi (açıkça belirtilmiş)	Atık toplayıcılarının baskın çalışma modelini doğru bir şekilde tanımlar. Bu durum, ücretli emeğe dayanmayan sosyal koruma yaklaşımlarına duyulan ihtiyacı dolaylı olarak haklı çıkarır.
126. paragraf "Geri dönüşüm işçileri için çalışma saatleri, bazı değer zincirlerinde geri dönüşüm işinin düzensizliği, düşük gelirler veya işin gereklilikleri gibi faktörler nedeniyle aşırı uzun olabilir. Bazı atık toplayıcılar gece çalışırken, birçoğu yalnız ve izole bir şekilde çalışmaktadır."	Atık toplayıcılar (açıkça belirtilmiş)	İş sağlığı ve güvenliği eksikliği olan belirli durumların metinsel olarak tanınması: Gece çalışması veya standart dışı saatlerde çalışma, izolasyon, düzensiz çalışma saatleri. "Özel" düzenleyici ve koruyucu tedbirleri haklı çıkarmak için doğrudan temel.
111. Paragraf Hükümetler, işçi örgütleriyle istişare ederek şunları yapmalıdır: (b) Uyuşu, yaşı, cinsiyeti, engelliliği veya diğer statüsüne bakılmaksızın tüm geri dönüşüm işçilerini koruyacak ulusal iş sağlığı ve güvenliği politikaları, programları ve sistemleri oluşturmak veya güçlendirmek, (i) tüm atık ve geri dönüşüm işçileri için yeterli iş sağlığı	tüm işçiler geri dönüşüm yapıyor (açıkça belirtilmiş) tüm atık ve geri dönüşüm işçileri (açıkça belirtilmiş)	Bu, devletin sağlama yükümlülüğünü pekiştiriyor.

ve güvenliği hizmetlerinin sağlanmasını temin etmek		
<p>143. paragraf</p> <p>"Geri dönüşüm işçileri arasında, özellikle çöplük alanlarında ve sokaklarda çalışan örgütlenmemiş ve kayıt dışı atık toplayıcıları, kolluk kuvvetleri, özel güvenlik görevlileri ve suç grupları da dahil olmak üzere şiddet ve tacize maruz kalmaktadır."</p>	<p>Atık toplayıcılar (açıkça belirtilmiş)</p> <p>Kayıt dışı çalışanlar (açıkça belirtilmiş)</p>	<p>Yapısal şiddetin doğrudan tanınması.</p> <p>Kurumsal ve polis şiddetini de içerir.</p> <p>İnsan hakları savunuculuğu için sağlam bir düzenleyici temel.</p>
<p>143. Paragraf (devamı)</p> <p>"Görevlerini yerine getirirken tutuklanma, materyallerine el konulması, cinsel taciz ve diğer türden kötü muamelelerle karşı karşıya kalabilirler."</p>	<p>Atık toplayıcılar (açıkça belirtilmiş)</p>	<p>Atık toplama hareketleri tarafından tarihsel olarak kınanan belirli uygulamaları tanır.</p>

5. Sosyal diyalog ve üçlü işbirliği bölümünün haritalandırılması

<p>Bölüm 5'in giriş paragrafı</p> <p>Geri dönüşüm ve döngüsel ekonomide insana yakışır işlere giden yollar konusunda fikir birliği oluşturmak için sosyal diyalog çok önemlidir. Güçlü, bağımsız ve etkili iş idareleri ve denetim kurumları ile işveren ve işçi örgütleri, sosyal diyalogu teşvik etmek, geri dönüşümde insana yakışır işleri desteklemek ve daha geniş döngüsel ekonomiye adil bir geçişi sağlamak için ön koşuldur.</p>	<p>Geri dönüşüm işçileri (örtülü)</p>	<p>Geri dönüşüm sektörünü, klasik ILO üçlü çerçevesine (her türlü müzakere) dahil eder.</p> <p>Atık toplayıcı örgütlerinin kurumsal süreçlere dahil edilmesinin kavramsal temeli: Toplumsal diyalog, insana yakışır işin varlığı için bir ön koşuldur.</p>
<p>73. Paragraf: "...İşletme, yerel, sektörel ve ulusal düzeylerde toplu pazarlık da dahil olmak üzere sosyal diyalog, geçişin getirdiği fırsatları değerlendirmek ve zorlukları çözmek için kilit önem taşımaktadır ve geri dönüşümde insana yakışır işin teşvikine yönelik politika yönergeleri, bu sürecin daha iyi yönetilmesini ve herkesin yararına çalışmasını sağlayacaktır..."</p>		<p>Bu yaklaşım, kayıt dışı ekonomide çalışanlar da dahil olmak üzere geri dönüşüm işçilerini kapsamaktadır; çünkü bu işçilerin faaliyet gösterdiği ve örgütlendiği geri dönüşüm sistemlerinin çok düzeyli yapısını yansıtan işletme, yerel, sektörel ve ulusal düzeylerdeki sosyal diyalogu kabul etmektedir.</p> <p>Toplumsal diyalogu (toplularlık da dahil olmak üzere) geçiş sürecini yönetmenin anahtarı olarak onaylayarak, geri dönüşüm sektöründe ins decent iş koşullarının, kayıt dışı ekonomide çalışanlar da dahil olmak üzere geri dönüşüm işçilerinin geçim</p>

		kaynaklarını etkileyen politikaların şekillendirilmesinde aktif katılımı ve sesleri olmadan sağlanamayacağını ortaya koymaktadır.
151. Paragraf “Geri dönüşüm konusunda toplumsal diyalog, kayıt dışı ekonomideki geri dönüşüm işçilerinin örgütleri de dahil olmak üzere, geri dönüşüm işçilerinin temsilci örgütlerinin yanı sıra işveren örgütlerini ve hükümetleri de içermelidir.”	Geri dönüşüm işçileri (açıkça belirtilmiş) (Gayriresmî ekonomideki geri dönüşüm işçilerinin örgütleri de dahil olmak üzere)	Kayıt dışı atık toplayıcı örgütlerinin doğrudan tanınması. Kooperatifleri, dernekleri ve ağları toplumsal diyalogda aktör olarak meşrulaştırır. Uzatırüçlü işbirliğinin kapsamıResmi istihdamın ötesinde.
161. Madde. Hükümetler, işveren ve işçi örgütleriyle istişare halinde şunları yapmalıdır: (f) İşçi idaresi hizmetlerinin tüm işçi kategorilerini kapsamasını ve toplu iş ilişkileri ve insana yakışır iş konularındaki özel ihtiyaçlarını yeterince karşılamasını sağlamak için politikaları uyarlamalı ve yeniden tasarlamalıdır. Bu, kayıt dışı ekonomideki işçilerin kayıt altına alınmasını ve standart dışı istihdam biçimlerinde çalışanları desteklemek için hizmetlerin kademeli olarak genişletilmesini, işveren ve işçilerin en temsili örgütleriyle sosyal diyalog kapasitesinin güçlendirilmesini içerir.	Kayıt dışı ekonomideki işçiler (açıkça belirtilmiş)	İşgücü yönetimi hizmetlerinin, kayıt dışı ekonomide ve standart dışı istihdam biçimlerinde çalışanlar da dahil olmak üzere, tüm işçi kategorilerini kapsamaması gerektiğini belirtir. Bu çalışanların özel gerçeklerini ve ihtiyaçlarını karşılamak için politikaları uyarlama ve yeniden tasarlama gerekliliğini kabul eder ve tek tip düzenleyici yaklaşımlar dayatmak yerine aşamalı resmileştirmeyi destekler. En temsili işçi örgütleriyle sosyal diyalogu güçlendirme yükümlülüğünü pekiştirerek, kayıt dışı geri dönüşüm işçilerinin örgütlerini insana yakışır iş

		arayışında kurumsal muhataplar olarak meşrulaştırır.
<p>106. Paragraf: Hükümetler, işveren ve işçi örgütleriyle istişare ederek şunları yapmalıdır:</p> <p>C) Geri dönüşümle ilgili sosyal diyalog ve diğer danışma süreçlerinin, savunmasız ve risk altındaki grupların katılımını desteklemesini ve risk altındaki grupların en temsili işveren ve işçi örgütleri aracılığıyla etkin bir şekilde katılım kapasitesini güçlendirmesini sağlamak;</p>	<p>Savunmasız ve risk altında olan gruplar (dolaylı olarak atık toplayıcıları)</p> <p>En temsili [...] işçi örgütleri</p>	<p>Geri dönüşüm konusunda sosyal diyalogun, yalnızca yerleşik resmi aktörleri değil, savunmasız ve risk altındaki grupları da aktif olarak içermesi gerektiğini şart koşmaktadır.</p> <p>Katılımın sadece resmi davetle değil, kapasite geliştirme ile de sağlanabileceğini kabul etmektedir.</p> <p>Bu sistem, katılımı en temsili işçi örgütleri aracılığıyla yönlendirerek, kayıt dışı geri dönüşüm işçilerinin örgütlerinin kurumsal meşruiyetini güçlendiriyor.</p>
<p>152. Madde. Hükümetler, işveren ve işçi örgütleriyle istişare ederek şunları yapmalıdır:</p> <p>a. Bu kılavuzlarda yer alan önerilerin uygulanması sırasında, politika tasarımından uygulamaya ve değerlendirmeye kadar tüm aşamalarda ve küresel, bölgesel, ulusal, sektörel ve yerel düzeylerden işletme düzeylerine kadar tüm seviyelerde aktif olarak</p>)	<p>Atık toplayıcıları ve örgütleri için son derece önemlidir çünkü geri dönüşümün ölçeklerini ve bölgesel olarak organize edildiği gerçeğini dikkate almaktadır.</p> <p>Bu, belediye düzeyinde ve sektörel atık yönetimi süreçlerinde katılımı mümkün kılar.</p>

sosyal diyaloğu teşvik edin ve bu diyaloğa katılın...		
<p>152. Madde (b) Geri dönüşüm sektöründeki işveren ve işçi örgütlerinin kurulmasını, büyümesini ve etkin işleyişini teşvik etmek, katılımcı seslerini ve sosyo-ekonomik kalkınmaya katkılarını sağlamak ve çevresel sürdürülebilirliğe ve dögüsel ekonomiye adil bir geçişi güvence altına almak için entegre politikalar geliştirmek ve uygulamak. Bu politikalar, geri dönüşümün özel zorluklarına yanıt vermeli ve taşeron, geçici ve göçmen işçilerin, geri dönüşüm sektöründeki işveren ve işçi örgütlerinin yasal ve pratik sonuçlarını tam olarak dikkate almalıdır.</p>	<p>kuruluşlar [...] geri dönüşüm sektöründeki işçiler (gayriresmî ekonomidekiler de dahil)</p> <p>Geri dönüşüm sektöründeki işveren ve işçi örgütleri (açıkça belirtilmiş)</p>	<p>Bu yasa, hükümetlerin geri dönüşüm alanında işveren ve işçi örgütlerinin kurulmasını, büyümesini ve etkin işleyişini yalnızca tanımakla kalmayıp, aktif olarak desteklemelerini zorunlu kılıyor.</p> <p>Bu, söz konusu kuruluşları doğrudan katılımcı seslendirmeye, sosyo-ekonomik kalkınmaya ve çevresel sürdürülebilirliğe ve dögüsel ekonomiye adil bir geçişe bağlar.</p> <p>Geri dönüşüm sektörünün kendine özgü yapısal zorluklarını ele alacak ve sektörün kendine has özelliklerini dikkate alacak politikalara ihtiyaç duyulmaktadır.</p> <p>Bu düzenleme, taşeron, geçici ve göçmen işçilerin hukuki ve pratik sonuçlarını açıkça ele alarak, korumayı standart iş ilişkilerinin ötesine genişletmektedir.</p> <p>Bu durum, geri dönüşüm işçileri örgütlerinin geçiş ve kalkınma politikalarının şekillenmesinde kilit aktörler olarak kurumsal meşruiyetini güçlendirmektedir.</p>

<p>(e) Yeni sosyal diyalog mekanizmaları oluşturmak veya mevcut olanları güçlendirmek ve işveren ve işçi örgütlerinin her düzeyde sosyal diyaloga gerçekten dahil olmalarını sağlamak için uygun önlemler almak.</p> <p>Bu tür eylemler, işverenlerin ve işçilerin yalnızca kendi seçtikleri kuruluşlar aracılığıyla dışarıdan başlatılan önerilere katkıda bulunabilmelerini değil, aynı zamanda sosyo-ekonomik durumlarını şekillendiren önlemler, programlar ve faaliyetler önerme ve bunlara aktif olarak katılabilmelerini de sağlamayı içerir. Katılım, salt istişarenin ötesine geçmeli ve geri dönüşüm işçileri tarafından ve onlar için geliştirilen girişimlerin somut olarak sahiplenilmesine yol açmalıdır. Kadınların ve gençlerin müzakerelere ve diğer karar alma organlarına ve süreçlerine katılımı da teşvik edilmelidir;</p>	<p>işçi örgütleri (kayıt dışı ekonomide çalışanların örgütleri de dahil)</p>	<p>Bu durum, hükümetlerin sembolik katılımın ötesine geçerek, işveren ve işçi örgütlerinin tüm düzeylerdeki sosyal diyaloga gerçek anlamda dahil olmasını sağlamasını gerektirir.</p> <p>Bu, geri dönüşüm işçilerinin yalnızca dışarıdan tasarlanmış önerilere yanıt vermekle kalmayıp, aynı zamanda politikaları, programları ve girişimleri aktif olarak şekillendirmeleri ve gerçek bir sahiplenme duygusu geliştirmeleri gerektiğini teyit etmektedir.</p> <p>Bu yaklaşım, kapsayıcı katılımı teşvik eder ve özellikle kadınların ve gençlerin karar alma ve müzakere süreçlerine dahil edilmesini destekler.</p>
<p>Adil geçişteki bölümlerin haritalandırılması</p>		

<p>Bölüm 2.9 Başlık: İstihdam açısından zengin, döngüsel bir ekonomiye doğru adil bir geçiş...</p> <p>69. Paragraf. Adil bir geçiş, kapsayıcı bir şekilde, insana yakışır iş fırsatları yaratarak, eşitsizliği azaltarak ve kimseyi geride bırakmayarak, iklim ve çevre eyleminin sosyal ve ekonomik fırsatlarını en üst düzeye çıkarır.</p>	<p>Hiç kimseyi geride bırakmamak (kayıt dışı ekonomide çalışanlar da dahil)</p>	<p>"İş açısından zengin" ifadesi çok önemlidir çünkü döngüsel ekonomiyi insana yakışır iş fırsatları yaratan bir unsur olarak çerçeveledir; bu da çevresel dönüşümün atık toplayıcılarının sahip olduğu mevcut işleri ortadan kaldırmak yerine geçim kaynakları yaratması ve genişletmesi gerektiği anlamına gelir.</p> <p>"Kimseyi geride bırakmamak" ilkesi, geçiş sürecini açıkça bir kapsayıcılık ilkesine dayandırarak, geri dönüşüm sektöründeki kayıt dışı çalışanları yerlerinden edilmekten doğrudan korur ve iklim ve döngüsel ekonomi politikalarının faydalarına entegre olma haklarını teyit eder.</p>
<p>72. paragraf.</p> <p>Herkese adil bir geçiş çerçevesi sağlamak ve daha fazla insana yakışır iş yaratılmasını teşvik etmek için tutarlı politikalar, uygun olduğu ölçüde şunları içermelidir: istihdam üzerindeki etkileri öngörmek, iş kayıpları ve yer değiştirmeler için yeterli ve sürdürülebilir sosyal koruma, beceri geliştirme ve örgütlenme ve toplu pazarlık hakkının etkin bir şekilde</p>	<p>Geri dönüşüm işçileri, kayıt dışı ekonomide çalışanlar da dahil olmak üzere, bu paragrafa dahil edilmiştir çünkü paragraf, geçiş politikalarından etkilenen "tüm" işçiler için geçerlidir ve iş kaybı, yer değiştirme, sosyal koruma ve sosyal diyalog konularını açıkça ele almaktadır; bunların hepsi de çöp depolama alanlarının kapatılması ve atık sistemi reformlarıyla doğrudan ilgilidir.</p>	<p>Bu durum geri dönüşüm işçileri için çok önemlidir, çünkü hükümetlerin istihdam üzerindeki etkileri öngörmelerini, sosyal koruma ve beceri geliştirme sağlamalarını ve aksi takdirde onları işsiz bırakabilecek veya dışlayabilecek politikaları uygulamadan önce anlamlı bir sosyal diyalog kurmalarını gerektirir.</p>

kullanılması da dahil olmak üzere sosyal diyalog.		
---	--	--